שניתוח בשיטה המקובלת יגרום שיתוק בחצי פנים.

התברר שיש שני מקומות בעולם שבהם נערכים ניתוחים מסוג זה. אני השיטה נמצא בלוס־אנג'לס, והתלמיד שלו, פרופסור ידוע, נמצא בציריך.

התחלתי לשאול שאלות טכניות, כדי להרגיע את עצמי.

התחלתי להסתובב עם גידול. הגידול הוא עצמאי, הוא לא מבקש רשות, את לא יכולה לגעת בו.

הכנתי שני תיקי־מיסמכים, אותם שלחתי ללוס־אנג'לס ולציריך. ישבתי כמו אידיוט וחיכיתי לתשובה. חייתי בין חלוקת הדואר האחת וחלוקת הדואר השנייה.

הגיעו שתי תשובות. כל הזמן קיוויתי שיש טעות בצילום הרנטגן שנעשה בארץ. התשובות היו: יש לך גידול.

בלוס־אנג'לס ביקשו 50 אלף דולר עבור הניתוח. בשווייץ ביקשו בשביל אותו ניתוח 20 אלף דולר.

הייתי בהלם. לא היו לי 50 אלף דולר, גם לא 20 אלף. היה לי ברור פיתאום, שאני תלויה בידיים של מנתח, שנודע לי שהוא עורך את הניתוחים רק בימי השישי, ובכלל הוא יצא לחופשה לחודש.

אגרוף של מועקה

בכל בוקר הסתכלתי במראה. ארבעה חדשים הסתובבתי כמו סהרורית, בגלל ההרגשה שאת חייבת לנסוע לארץ זרה, ולהפקיר את הראש שלך. זה היה כאילו להתאבד בחלל.

בדיוק באותו הזמן התחלתי בהכנות לתערוכה. היא היתה אמורה להיות בנושא מוסיקה. באותו זמן שמעתי המון מוסיקה.

החלטתי שרביעיית־מיתרים תנגן בפתיחה של התערוכה, כל השמלות יהיו מבד מקושט בתווי מוסיקה. כל השמות של הציורים היו מוסיקלים.

ואז, כשהגיעה התשובה, הייתי בחזרות בהיכל התרבות ל־שבוע הוברמן".

התאריך לניתוח נקבע לזמן שבו הייתי צריכה לפתוח את התערוכה. היו לי כבר חלק מהציורים, כסף לא היה לי.

קיבלתי פניה מעורך־דין, שהציע לערוך לי תערוכה בביתו. זה היה 10 ימים לפני הנסיעה לשווייץ.

רבים באו וקנו, ואני אספתי את הכסף.

ערב הנסיעה עשו לי מסיבת־פרידה. נסעתי בהרגשה, שאולי שוב לא אראה את כולם.

נסעתי ב־5 במאי, כשאני מלווה על־ידי אמי. אבי נשאר עם הילדים.

לפני שנסעתי, ידעתי שהגידול הוא בגודל של 3 מילימטר. אמרו לי שהוא מרוחק רק במילימטר מקרום־המוח. זה מזל שהבחינו בו בזמן. כך זה עדיין נחשב לניתוח חוץ־מוחי.

כשהגתי לציריך, התברר בבדיקות שהיתה התפרצות גידולית בזמן ההמתנה. בארבעה חודשים תפח הגידול יותר משהתפתח בעשר שנים. הוא גדל למימדים של חצי אגודל של גבר. הוא כבר לחץ על קרום המוח ועל העצב של שריר־הפנים. הגעתי בדקה ה־90.

עשו לי בדיקות איומות מחדש, הבדיקות נורא מכאיבות.

אבל מה שהיה מהמם, זה להיפגש עם אדם שעומד לנתח אותך, אדם שכל גורלך נמצא בידו. כל מה שעשית בחייך, כל החינוך שלך, התערוכות, הילדים, כל מה שאספת — הכל נמצא בידיו של אדם שלא הכרת קודם.

בשבילי הוא היה אלוהים, ואני הייתי בשבילו רק עוד פציינט. אמרתי לו בדיוק את מה שאני מרגישה.

פרופסור פיש הוא שם כלל־עולמי, איש משגע — שקט מאוד וסמכותי.

נורא בכיתי. יחד עם הדמעות, יצא לי אגרוף כזה של מועקה מן החזה. ידעתי שאין לי הרבה אפשרויות. ידעתי שעוד יומיים אדע מה קורה לי.

שכבתי יומיים בבית־חולים משגע — בחדר פרטי יפה. דיימיתי לעצמי שאני נמצאת בהבראה.

בירח הדבש בגיל 16 הכירה עידית את בעלה לעתיד, אבי פאנק, ואחרי רומן בן שלוש שנים הם נישאו. בתמונה למעלה: בירח־הדבש. בתמונה למטה: צילום שצילמה אמה של עידית בבית־החולים בציריך, למחרת הניתוח שבו הוצא הגידול מראשה. כשחזרה משוויץ נפרדו אבי ועידית. "עכשיו יש לי פחות כוח לפשרות, היא מסבירה, למדתי להבין כמה החיים חשובים ושאסור לעשות מהם צחוק".

מחוץ לחלון נראתה שווייץ ה־רוגעת.

אבל אני התחברתי לטלפון כמו לאינפוזיה. זה היה האנטיביוטיקה שלי.

לאמי מגיע צל"ש. היא לא עזבה אותי לרגע במשך חודש.

ב־13 במאי נותחתי. היה זה יום השישי.

בבית־החולים בשווייץ יש אחות לכל דבר: אחות לפלסטר, אחות לגילוח. כשגילחו לי את התלתלים שלי, הרגשתי כאילו מגלחים את מחלפות־שימשון.

מה שנהדר איתם, זה שהם היו סבלניים. בארץ מגלחים ללא חשבון, ללא התחשבות. שם מדדו עם סנטימטר עד היכן בדיוק צריך לגלח, בדיוק של מילימטר.

האחות גילחה אותי ואני בכיתי. שפכתי דמעות כמו ניאגרה.

הגיע יום הניתוח. ב־8 בבוקר היה לי רעד בגוף, הרגשתי שאין דרך חזרה. לא ידעתי אם תהייה עוד עידית, אם זו תהיה עידית עם פנים משותקים.

אמי באה להיפרד ממני. אחרי הטיפול הם רצים עם המנותח מהר מאוד מקומת־ההרדמה לקומת־הניתוח. אמי לא יכלה לרוץ, והם היו אדיבים מספיק כדי לחכות לה עד שהגיעה.

הייתי כמו תינוק בן שנה, כמו ילד שאומר שלום לדודה. עשיתי לה שלום.

המרדים לא היה שכן שלי, האחות שמולי לא עשתה בייבי־סיטר אצל החברה שלך. כולם זרים, והם מדברים סוויצריש, דיאלקט שווייצי שלא רומה לשום שפה.

לפני הניתוח הלכתי עם אמי לקרקס שוויצי. היה שם ליצן שעשה להטוטים של בועות־סבון ענקיות. הרגשתי שהבועות הן החיים. כי בועות־הסבון הם פרדוקס: אי־אפשר לשחק בבועות. ראיתי בזה מן סמל לחיים שלי — הנה יש בועות שכל הצבעים שעליהן הן השתקפות. הצבעים היו מאוד ממשיים, אבל הם היו רק השתקפות של המוחשי. רגע הבועה קיימת ואחרי רגע נעלמת. חיכיתי שהקהל יתפזר וניגשתי לליצן.

הבטחתי לעצמי, שאחרי הניתוח אראה שוב את הליצן שמשחק את חיי. מאוחר יותר הסתבר לי, שהוא בא יום לפניי ועזב יום אחריי.

כל חיי הן בועות. אחרי הניתוח הוא בקושי זיהה אותי, כשהובלתי על כיסא־גלגלים לקירקס.

הניתוח ארך שש שעות. כשהת־עוררתי, מצאתי את עצמי עם צנרת מאוד סבוכה.

היו לי כאבי־תופת. אי־אפשר לזוז. כל תנועה גורמת כאבים. את לא יודעת מה איתך, את לא יודעת מה את רוצה, כי מה שאת רוצה זה שתעבור עוד דקה.

הצמידו לי את, שהיה לידי שלושה ימים. אחרי זה העבירו אותי לחדר אחר. זה כמו לחזור הביתה.

כשהתעוררתי, כאבה לי מאוד הבטן. אני לא זכרתי מדוע בכלל נכנסתי לבית־החולים, ואז הסתבר לי שהוציאו לי ריקמה שרירית מהבטן והשתילו לי אותה בראש, בחלל שנוצר בסחוס, במקום הניתוח.

אחר כך התחיל תהליך ההחלמה.

אנשים חושבים ששיווי משקל נפשי זה דבר חשוב, אבל לי לא היה שיווי משקל פיסי. איזו הרגשה זה ללכת לשירותים הנמצאים בסוף המיסדרון, בצד ימין, ולהגיע לחדר השמאלי, שהוא חדר הטלוויזיה!

אחרי חודש חזרתי לארץ בתוך כיסא־גלגלים.

אני זקוקה להרבה סבלנות. מבפנים אני בסדר. אני מאוד רוצה ללכת למסיבה, אבל אני יכולה להישאר ברצון בבית.

אין לי פוקוס. בבית אני מתחילה להסתדר, בתוך אני צריכה ליווי.

יש לי גב משפחתי חם וחזק. כולם מעודדים אותי, וזה דבר חשוב. כי כשנוגעים בפתיל החיים, ההסתכלות על החיים משתנה, סדר־העדיפויות משתנה. פיתאום יש פחות כוח להתפשרויות. למדתי להבין כמה החיים חשובים.

את לא יכולה לעשות צחוק מהחיים יומיים אחרי שחזרת מהניתוח. לכן דרכינו של אבי, בעלי, ושלי נפרדו.